

กวด. 18

16 ม.ค. 63

16.20

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส33427

รับที่ : 5585/63

วันที่ : 16 ม.ค. 63 เวลา : 16:15

ที่ กต ๑๒๐๒/๑๒

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ผลการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๓๕๖๒๓ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. รายการเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง
๓. รายชื่อโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานที่มีศักยภาพของอาเซียน ซึ่งผ่านการกลั่นกรองโดยธนาคารโลก จำนวน ๑๙ โครงการ
๔. ตารางติดตามผลการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ ลงมติเห็นชอบและอนุมัติตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอเรื่องเอกสารที่จะมีการลงนามหรือรับรองในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนเสนอผลการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการเมืองต่างประเทศ และความมั่นคง โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาด้วยแล้ว ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ โดยเรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๒-๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เป็นการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่สองภายใต้การเป็นประธานอาเซียนของไทย โดยมีผู้นำจากประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ ผู้นำจากประเทศคู่เจรจา ๗ ประเทศ ที่ปรึกษาด้านความมั่นคงสหรัฐฯ ในฐานะผู้แทนพิเศษของประธานาธิบดีสหรัฐฯ เลขาธิการสหประชาชาติ กรรมการจัดการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) ในฐานะแขกของประธาน และเลขาธิการอาเซียน เข้าร่วมการประชุมภายใต้กรอบอาเซียน ๘ การประชุม และงานเลี้ยงอาหารกลางวันเพื่อหารือเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ ยังมีการประชุมสุดยอดความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ครั้งที่ ๓ และการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง-ญี่ปุ่น โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบและอนุมัติเอกสารผลลัพธ์ที่จะมีการรับรอง ออก และลงนาม ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒๒ ฉบับ ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ ได้แก่ เอกสารที่ผู้นำจะรับรอง (to be adopted) จำนวน ๑๓ ฉบับ แลกเปลี่ยนของประธานการประชุมฯ ที่ไทยจะออก (to be issued) จำนวน ๘ ฉบับ และเอกสารที่รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนจะลงนาม (to be signed) จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง มีหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับส่วนราชการต่าง ๆ กระทรวงการต่างประเทศจึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการประชุมดังกล่าวและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง มีหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับส่วนราชการต่าง ๆ ที่ต้องนำไปปฏิบัติและติดตามเพื่อให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมต่อไป

๔. สาระสำคัญ

๔.๑ การประชุมครั้งนี้ เป็นบทสรุปของการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนของไทย ภายใต้แนวคิดหลัก “ร่วมมือ ร่วมใจ ก้าวไกล ยั่งยืน” โดยเน้นเรื่องความเป็นหุ้นส่วนเพื่อสานต่อผลลัพธ์จากการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๔ เมื่อเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา ซึ่งมีผลลัพธ์เชิงยุทธศาสตร์ คือ การส่งเสริมความยั่งยืนในทุกมิติ การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ความเชื่อมโยง และการเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต พร้อมทั้งมีเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมในครั้งนี้รวมทั้งสิ้น ๔๔ ฉบับ รายการตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔.๒ การส่งเสริมความยั่งยืนในทุกมิติ ไทยประสบความสำเร็จในการผลักดันให้อาเซียนและภาคีภายนอกเห็นพ้องถึงความสำคัญในการเสริมสร้างหุ้นส่วนเพื่อความยั่งยืนในทุกมิติ รวมทั้งผลักดันประเด็นความร่วมมือต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่ออนาคตที่ยั่งยืนของภูมิภาคและประชาชนอาเซียน ซึ่งที่ประชุมสุดยอดอาเซียน-สหประชาชาติ ครั้งที่ ๑๐ ได้รับทราบแผนงานการส่งเสริมข้อริเริ่มความเกื้อกูลระหว่างวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ และวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ของสหประชาชาติ ที่ประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ได้รับรองแถลงการณ์ผู้นำการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนเพื่อความยั่งยืน และงานเลี้ยงอาหารกลางวันเพื่อหารือเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนที่จัดเป็นครั้งแรกได้มุ่งเน้นการสร้างหุ้นส่วนด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน และยินดีต่อข้อเสนอของไทยที่จะจัดการประชุมระหว่างอาเซียนกับภาคีภายนอกเพื่อหารือในเรื่องนี้ต่อไป ในปี ๒๕๖๓ นอกจากนี้ การประชุมครั้งนี้ได้ติดตามผลจากการหารือกับผู้นำ G20 ที่นครโอซากา และการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๔ ที่นครนิวยอร์ก ใน ๔ ประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืน คือ (๑) การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (๒) การเข้าถึงแหล่งทุน (๓) การพัฒนาทุนมนุษย์ และ (๔) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมถึงการแก้ไขปัญหาขยะทะเล และข้อริเริ่มในการจัดตั้งเครือข่ายอาเซียนเพื่อต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม [Illegal, Unreported and Unregulated (IUU) Fishing]

๔.๓ การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ความเชื่อมโยง

๔.๓.๑ ตามแนวทางการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ความเชื่อมโยงในอาเซียนและภูมิภาคอย่างสมดุลและครอบคลุม ไทยได้เสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกัน

/ ในอาเซียน...

ในอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ กับ (๑) ข้อริเริ่มสายแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) ของจีน (๒) ข้อริเริ่มโครงสร้างพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ (Quality Infrastructure Initiative) ของญี่ปุ่น และ (๓) กรอบอาเซียนบวกสาม คือ จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งได้รับรองแถลงการณ์ผู้นำว่าด้วยการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ความเชื่อมโยงด้วย นอกจากนี้ อาเซียนได้ประกาศโครงการโครงสร้างพื้นฐานที่มีศักยภาพของอาเซียนภายใต้แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ ที่ผ่านการกลั่นกรองโดยธนาคารโลก จำนวน ๑๙ โครงการ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ ซึ่งในจำนวนนี้มี ๓ โครงการของไทย ซึ่งจะส่งเสริมให้ภาคเอกชนและสถาบันการเงินระหว่างประเทศลงทุนในโครงการดังกล่าว อีกทั้งอาเซียนได้ริเริ่มให้มีการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการบริหารจัดการชายแดนที่เข้มแข็ง เพื่อเป็นเกราะป้องกันผลกระทบทางลบที่อาจเกิดจากการเสริมสร้างความเชื่อมโยงและบูรณาการในภูมิภาค

๔.๓.๒ สำหรับความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ ในการประชุมสุดยอดความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค ครั้งที่ ๓ ประเทศที่เข้าร่วม ๑๕ จาก ๑๖ ประเทศ (ยกเว้นอินเดีย) สามารถสรุปผลการเจรจา RCEP ได้ทั้ง ๒๐ บท จากเดิมที่สรุปได้เพียง ๗ บท เมื่อต้นปี ๒๕๖๒ และในขั้นตอนต่อไป จะเข้าสู่กระบวนการขัดเกลาล้อยคำทางกฎหมายให้พร้อมก่อนลงนามความตกลง RCEP ในปี ๒๕๖๓

๔.๔ การเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต ที่ประชุมให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อรับมือกับการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔ (4th Industrial Revolution: 4IR) และการส่งเสริมดิจิทัลอาเซียนและอาเซียนสีเขียว (Digital and Green ASEAN) ผ่านการเสริมสร้างความมั่นคงทางไซเบอร์ และส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) รวมทั้งเห็นชอบขอบเขตอำนาจหน้าที่ของเครือข่ายเมืองอัจฉริยะอาเซียนที่เน้น “การพัฒนาเมืองอัจฉริยะและยั่งยืน” (Smart and Sustainable Cities)

๔.๕ อินโด-แปซิฟิก ที่ประชุมได้สนับสนุนหลักการและแนวทางความร่วมมือภายใต้เอกสารมุมมองของอาเซียนต่ออินโด-แปซิฟิก (ASEAN Outlook on the Indo-Pacific) โดยหลายประเทศ เช่น ญี่ปุ่น สหรัฐฯ ออสเตรเลีย อินเดีย สาธารณรัฐเกาหลี และนิวซีแลนด์ ให้ความสนใจที่จะร่วมมือกับอาเซียนบนพื้นฐานของหลักการสามเอ็มประกอบด้วย ความไว้วางใจ การเคารพซึ่งกันและกัน และผลประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งการเชื่อมโยงเอกสารมุมมองของอาเซียนต่ออินโด-แปซิฟิกกับข้อริเริ่มใหม่ ๆ ที่ประเทศคู่เจรจาได้นำเสนอเพิ่มเติม อาทิ ข้อริเริ่ม “Blue Dot Network” ของสหรัฐฯ และแนวคิด “Indo-Pacific Oceans Initiative” ของอินเดีย ให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมและเป็นประโยชน์แก่ภูมิภาคและประชาชนต่อไป นอกจากนี้ อินโดนีเซียเสนอจัดการประชุม ASEAN-Indo Pacific Infrastructure and Connectivity Forum ในปี ๒๕๖๓

๔.๖ สถานการณ์ในภูมิภาคและระหว่างประเทศ

๔.๖.๑ สถานการณ์ในรัฐยะไข่ ผู้นำทุกประเทศชื่นชมและสนับสนุนบทบาทของอาเซียนในการอำนวยความสะดวกการส่งกลับผู้พลัดถิ่นโดยสมัครใจ ปลอดภัย และมีศักดิ์ศรี การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในรัฐยะไข่ ในโอกาสนี้ อาเซียนเห็นชอบให้ตั้งทีมเฉพาะกิจ (Ad-Hoc Support Team) เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามรายงานการประเมินความต้องการในเบื้องต้น และเสริมสร้างบทบาทของเลขาธิการอาเซียนในการดำเนินโครงการความร่วมมือในรัฐยะไข่ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

๔.๖.๒ สถานการณ์ในทะเลจีนใต้ ที่ประชุมรับทราบพัฒนาการเชิงบวก โดยเฉพาะ การที่อาเซียนและจีนได้บรรลุการเจรจาฉบับเดียวของการเจรจาจัดทำประมวลการปฏิบัติ (Code of Conduct: COC) ในทะเลจีนใต้ (Single Draft Negotiating COC Text: SDNT) พร้อมทั้งสนับสนุนความร่วมมือของทุกฝ่ายเพื่อให้บรรลุการเจรจาจัดทำ COC ให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ปี ที่ประชุมย้ำความสำคัญของเสรีภาพในการเดินเรือและบินผ่านในทะเลจีนใต้ และการแก้ไขข้อพิพาทโดยสันติวิธีตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (UNCLOS) ทั้งนี้ ไทยย้ำการส่งเสริมความร่วมมือที่เอื้อประโยชน์ต่อทุกฝ่ายโดยเฉพาะความร่วมมือด้านการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางทะเล เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจและเปลี่ยนทะเลจีนใต้ให้เป็นทะเลแห่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความโปร่งใส อนึ่ง บรรยากาศของการหารือในเรื่องนี้ ไม่เข้มข้นเหมือนในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๔ เนื่องจากเวียดนามมีความพอใจขึ้นในระดับหนึ่ง จากการที่จีนได้ถอนเรือสำรวจออกจากเขตเศรษฐกิจจำเพาะทางทะเลของเวียดนามก่อนการประชุม

๔.๗ การส่งเสริมประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

๔.๗.๑ ผู้นำอาเซียนได้เป็นสักขีพยานในพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างเลขาธิการอาเซียนกับประธานสหพันธ์ฟุตบอลระหว่างประเทศ (FIFA) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านกีฬาฟุตบอลในอาเซียน ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการเสนอตัวของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อร่วมเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันฟุตบอลโลกในปี ๒๕๗๗ ด้วย

๔.๗.๒ ในช่วงพิธีเปิดการประชุมฯ ได้มีการเปิดตัวศูนย์อาเซียนอีก ๓ ศูนย์ ในประเทศไทย เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ทั้งในปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต ประกอบด้วย ศูนย์ฝึกอบรมอาเซียนด้านสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม ศูนย์อาเซียนเพื่อผู้สูงวัยอย่างมีศักยภาพและนวัตกรรม และศูนย์อาเซียนเพื่อการศึกษาและการหารือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการลงทุนเพื่ออนาคตของอาเซียน

๔.๘ ในพิธีปิดการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง ไทยได้ส่งมอบตำแหน่งประธานอาเซียนให้กับเวียดนาม ซึ่งได้กำหนดแนวคิดหลักในการเป็นประธานอาเซียน ปี ๒๕๖๓ ว่า “Cohesive and Responsive”

๔.๙ ในระหว่างการประชุมสุดยอดในครั้งนี้ ไทยได้ร่วมกับภาคเอกชนจัดกิจกรรมคู่ขนาน ๒ กิจกรรม ได้แก่ การประชุม ASEAN Business and Investment Summit 2019 ร่วมกับสภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียน เมื่อวันที่ ๒-๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และการประชุม Indo-Pacific Business Forum ครั้งที่ ๒ ร่วมกับสภาธุรกิจสหรัฐ-อาเซียน เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ โดยเน้นการเตรียมความพร้อมสำหรับภาคเอกชนเพื่อให้ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จาก 4IR การเสริมสร้างความเชื่อมโยงทางดิจิทัล การพัฒนาทุนมนุษย์ และการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดกลาง

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใด ๆ

-

๖. ผลกระทบ

-

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

-

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

-

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

-

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

ขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีรับทราบผลการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง ตามข้อ ๔ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการประชุมไปปฏิบัติ และติดตามผลการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง ดังความละเอียดปรากฏตาม สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมดีวินัย)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมอาเซียน

กองยุทธศาสตร์และความร่วมมืออาเซียน

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๓๕

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๑๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ na.iamsuranan@mfa.mail.go.th